

26. 2. – 30. 4. 2026
Západoslovenské múzeum v Trnave

Cantalamissa

Luana Perilli

Kurátorka: Simona Caramia

Cantalamissa je výskumný projekt, realizovaný naprieč talianskym Apeninským pohorím v Taliansku. Prehovára ku komunitám a o komunitách, aby prechádzal pamätami území a načrtoval geografiu nadmorskej výšky. Nejde o vytvorenie vedeckej databázy, ale o zbieranie príbehov, tvorbu knižnice starobylých poznání.

Luana Perilli putovala vnútrozemskými oblasťami viacerých regiónov, pre ktoré je charakteristické vyľudňovanie a nízky počet mladých ľudí. V týchto komunitách sa sústredila na starších ľudí, s ktorými sa zhovárala o spomienkach z detstva o vzťahoch so zvieratami a hmyzom. Odhalila konania veľmi vzdialené politickej korektnosti a ekologickej výchove posledných desaťročí, ktoré odhaľujú predátorskú povahu ľudí.

Výskum Luany Perilli vychádzal z fascinácie motýľom, Bieloškrvnáčom púpavcovým, ktorý bol terčom viac menej krutých detských hier naprieč apeninským poloostrovom. Práve preto si, viac než iné živočíchy, vyslúžil množstvo pomenovaní v rôznych talianskych dialektoch, medzi nimi aj cantalamissa, názov pochádzajúci z kalábrijského dialektu. Jeho meno dal názov tohto umeleckého projektu, započatého v Kalábrii, ktorý postupne zapojil početné komunity v talianskych regiónoch Basilicata, Lazio, Abruzzo, Marche, Emilia Romagna a Piemonte, ako aj partnerov, medzi nimi Etnobotanické konzervatórium v Castelluccio Superiore a Prírodnú rezerváciu Poverella v Taverne, vďaka botanikovi menom Carmine Lupia. Na projekte ďalej participovalo združenie Harp z Fontecchia vedené Valeriou Picou, galéria 16 Civico v Pescara pod vedením Christiana Ciampoliho, ISIA vo Faenze vďaka podpore Ivana Severiho a riaditeľky Marie Concetty Cossa a Múzeum hôr v Turíne s kurátorom Andreom Lerdom.

Na vyváženie politicky nekorektných hier detí minulosti vznikli výchovné akcie zamerané na zviditeľnenie intrašpecifickej aj interšpecifickej dohody medzi jednotlivcami a prírodou, najmä medzi človekom, lesmi a horami. Študenti akadémií, stredných škôl a miestni obyvatelia sa tak zapojili do praktík umenia chôdze ako skúsenosti ponorenia sa do prírody, zdieľanej animality, s cieľom prekonať antropocentrické dynamiky a zachytiť prepojenie zvierat, ľudí a rastlín.

Inštaláciu dopĺňa súbor kresieb zachytávajúcich portréty tieňov, stopy účastníkov umeleckých aktivít, nenápadné prítomnosti dokumentujúce tichý prechod lesom a ďalej spečatujúce pakt medzi ľuďmi a rastlinami. V každom lese sme sa stretávali s miestnymi komunitami, každý les sme poprosili o rastlinnú protézu. Tak sme sa pomocou vychádzkovej palice mohli priblížiť k viacnohým zvieratám.

Na konci prechádzok sa palica každej účastníčky a účastníka stala predmetom kolektívneho sochárskeho procesu, v ktorom sa protéza jednotlivého tela menila aj na spúšťač zvieracej imaginácie zdieľanej pareidólie. (Psychologický jav, pri ktorom mozog interpretuje náhodné, neurčité podnety ako tvary, zvuky ako známe objekty, najčastejšie tváre alebo postavy).

Výsledkom je portrét rôznorodej komunity, ktorá hybridizuje ľudský jazyk so zvieracím, predstavuje si tváre v hline pri hľadaní koristi alebo predátorov v lese a žiada o pomoc rastlinné telo lesa, aby ním mohla vo svorke prechádzať.“ (Luana Perilli v Cantalamissa, Il Rio 2026)

Organizácia výstavy v Trnave bola možná aj vďaka spolupráci so Západoslovenským múzeom a Galériou Jána Koniarka, s Lýdiou Pribišovou, Adriánom Kobetičom a Andrejom Sabovom, pod záštitou Talianskeho kultúrneho inštitútu v Bratislave.

Na projekte v Trnave participuje študentstvo s pedagogičkami a pedagógmi Katedry pedagogiky výtvarného umenia Pedagogickej fakulty Trnavskej univerzity. Na jar sa spolu s kurátorkou a umelkyňou vyberú na prechádzku do Malých Karpát. Nájdu si svoje vychádzkové palice a na workshope vytvoria z modranskej hliny originálne rukoväte zdobiace palice.

Luana Perilli je umelkyňa, pôsobí na Akadémii výtvarných umení v Ríme a na St. John's University, Rome Campus. Skúma vzťah medzi prírodou a kultúrou, pohybuje sa medzi rozprávaním, vedou a skúsenosťou prírodných i ľudských kolektívov. Jej výskum, pôvodne zameraný na kolektívnu pamäť ako plynulú a vzájomne zameniteľné rozprávanie, sa postupne sústredil na modely prirodzenej agregácie v spoločnostiach eusociálnych živočíchov. Je laureátkou ceny Tomorrows UniCredit Award (2024); vystavovala v múzeách a galériách, medzi inými: Auditorium Spazio Arte, Rím; MACRO, Rím; Hit Gallery, Bratislava; Galéria Medium, Bratislava, Co.As.it/Museo Italiano, Melbourne; MIC, Faenza; PAV, Turín; Museum Biedermann, Donaueschingen; PAN, Neapol; MSU, Záhreb, HR; Palazzo della Permanente, Miláno; MUSPAC, L'Aquila; Tese delle Vergini dell'Arsenale, Benátky; Kochi Muziris Biennale; MAMM Multimedia Art Museum, Moskva; Fotografie Forum, Frankfurt; Museo della Montagna, Turín; Stadtgalerie, Kiel.

Cantalamissa je projekt kurátorovaný Simonou Caramia, produkovaný Akadémiou výtvarných umení v Catanzare v rokoch 2024 – 2026 ako súčasť výskumných aktivít projektu PERFORMING, financovaného z prostriedkov PNRR v rámci Misie 4 „Vzdelávanie a výskum“ – Komponent 1 „Posilnenie ponuky vzdelávacích služieb: od jasí po univerzity – od výskumu k podnikaniu“ – Investícia 3.4 „Univerzitná didaktika a pokročilé kompetencie“, T5 „Strategické partnerstvá / iniciatívy na inovovanie medzinárodného rozmeru systému AFAM“, financovaného Európskou úniou – NextGenerationEU.